Woensdag 24 November 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4063

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. egs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Berlijn wordt verwoest.

Raf deed nieuwe massa-aanval op Duitse hoofdstad in de afgelopen nacht.

Makin in de Gilbert-groep veroverd.

Joegoslaven veroveren ijzermijn van Banjaluka.

DE SCHADE IN BERLIJN.

Na het eerste bombardement.

Gladwin Hill seint uit Londen:

Berlijn, het hart van Duitslands oorlogsinspanning, lag verpletterd en rokend als gevolg van zijn ergste bombardement— waarschijnlijk de machtigste slag, welke ooit in de oorlog werd toegebracht. De Geallieerden hebben gedaan wat de Duitsers eens droomden te zullen doen met Londen en wel op vijfmaal zo grote schaal als de Duitsers ooit deden. Dit duurde de eerste berichten uit Berlijn via Zweden zeiden, dat een ontzaggelijke vernieling is aangericht in het Hoofdkwartier van de Todt-organisatie — een gebouw met 200 vertrekken — van waaruit Albert Speer de oorlogsproductie van het Reich leidde. Het Duitse Ministerie van Oorlog in de nabijheid van het gebied, waar de grootste vernieling werd aangericht, is blijkbaar ook ernstig beschadigd. De Zweedse, Finse, Hongaarse en Deense Gezantschappen zijn alle geheel of gedeeltelijk vernield volgens de Zweedse correspondenten.

Lawines van vuur trokken door de stad na de ontploffing der reuzenbommen. Late berichten uit Stockholm zeggen, dat een grote kolom rook de gehele dag bleef opstijgen.

Dinsdagavond waren verschillende delen van de stad nog „zeeën van vuur." De brandweerlieden en andere mensen van de luchtbeschermingsdienst waren reeds doodop om de gevolgen van de aanval van vier nachten geleden te bestrijden en deden wanhopige pogingen om te redden wat te redden viel. Het aantal slachtoffers is waarschijnlijk verdubbeld door het feit, dat na de eerste golf van bommenwerpers het alles-veilig signaal per ongeluk ging zodat de mensen uit hun schuilkelders kwamen en aan het werk togen tussen de wrakstukken slechts om door de tweede aanval te worden overvallen. Een strijdmacht van ongeveer duizend bommenwerpers viel om 20 uur aan. Binnen enkele minuten werden kilometers en nogmaals kilometers van deze grootste wereldstad op twee na bekogeld door brisanten brandbommen — zoveel dat het record-gewicht van 2300 ton dat op Hamburg geworpen werd, werd overtroffen.

Bij het verslagen over de „verschrikkelijke uren" die volgden, seinden de Berlijnse correspondenten der Zweedse bladen verbazingwekkende feiten. 10.000 Mensen zouden zijn gedood of gewond. De bommenwerpers sloegen in twee golven toe; De tweede golf verraste velen, die dachten dat het met de eerste golf gedaan zou zijn en uit hun schuilkelders waren gekomen.

Berlijn is het centrum voor Duitslands oorlogsvoering omdat er de regering gevestigd is en een der grootste industrie-gebieden van het land; vooral is het een centrum voor de aanmaak van electrische apparaten en voor het vervoer.

Drie van de meest beroemde straten van de hoofdstad zijn verpletterd: Unter den Linden, Friederichstrasse en Alexanderplatz. Het verkeer, alsook de levering van electriciteit en gas is in vele wijken stopgezet. Siemenstadt, middelpunt van grote electrische fabrieken, behoorde tot de dozijn belangrijke voorsteden, welke getroffen werden. Verschillende buitenlandse gezantschappen zijn verbrand. De Duitsers waren machteloos en konden slechts een wild afweervuur omhoog zenden, dat een maximum van 26 bommenwerpers neerschoot of minder dan de helft van wat verloren ging bij de eerste grote aanval op Berlijn op 28 Augustus. Het dichte wolkendek belette het omhoog zenden van nacht jagers door de Duitsers. Men gebruikte zoeklichten om de aanvallers te kunnen waarnemen, doch de vliegers werden er niet door gehinderd. Zij wierpen hun bommen binnen de ruimte welke was afgelijnd door luchttoortsen, die door padvinder-vliegtuigen waren neergelaten. Zelfs door de dikke wolken heen kon men de branden en ontploffingen op een afstand van 110 kilometer zien.

Terwijl het gedreun van de wegtrekkende bommenwerpers uitstierf — zo vertelden de Zweedse verslaggevers — kwamen de mensen uit hun schuilkelders om de „geheel ontoereikende" brandweermiddelen bij te staan ter bestrijding van de zich steeds verspreidende branden. Dit duurde de gehele nacht door. Grote branden in de universiteitsgebouwen van Unter den Linden en in het grote stadstheater woedden heden nog. Het zal waarschijnlijk dagen of weken duren voordat luchtverkenningen kunnen vaststellen wat het ergste getroffen is: de nijverheid of het moreel. De aanval is waarschijnlijk een ernstige slag voor beide geweest.

Behalve de ogenblikkelijke verwoesting en het feit, dat de ergste slag van de geschiedenis is toegebracht aan de stad, welke — gelijk het Duise Hoofdcommando pochte — nooit gebombardeerd zou worden, waren er tekenen voor de toekomst die erop berekend zijn het Duitse moreel te brengen tot het punt van de overgave (Londen, (AP) 23.11).

NIEUW BOMBARDEMENT OP BERLIJN IN DE AFGELOPEN NACHT.

Gladwin Hill seint uit Londen:

Wederom heeft een grote strijdmacht van Britse bommenwerpers een aanval gedaan op Berlijn in een poging om de gehavende, brandende Duitse hoofdstad uit de oorlog te slaan. De verliezen zijn minder dan bij de aanval van Maandag. Als volgt luidt het communiqué, dat door het Britse Ministerie van Luchtvaart werd uitgegeven:

„In de afgelopen nacht deden vliegtuigen van het Bommenwerperscommando een nieuwe hevige aanval op Berlijn. De eerste rapporten geven te kennen, dat het bombardement wederom geconcentreerd en doeltreffend was. Mosquito's vielen doelen in het Westen van Duitsland aan. 20 Onzer vliegtuigen worden vermist."

Niettegenstaande het weer gunstiger was voor de Duitse verdediging en de propaganda beweerde, dat talloze bommenwerpers werden neergeschoten, gingen slechts 20 vliegtuigen verloren in de tweede opeenvolgende aanval.

De strijdmacht en het gewicht aan bommen, dat geworpen werd, benaderden waarschijnlijk die van Maandag toen een record van meer dan 2300 ton op Berlijn geworpen werd. In elk geval is de vernieling en de ontwrichting van Duitsland oorlogsinspanning blijkbaar vermenigvuldigd door de aanval welke volgde op de twee vorige hevige bombardementen binnen zes dagen tijds.

Een grote stroom van Geallieerde bommen stortte na 24 uren neer op de stad, die reeds in chaotische toestand verkeerde tengevolge van de grootste militaire aanval van de geschiedenis. De omvang der verwarring werd te kennen gegeven door het plotselinge verbod dat gisterenavond gegeven werd ten aanzien van de uiterst nauwkeurige beschrijvingen die de Zweedse correspondenten in Berlijn naar hun bladen zonden ogenblikkelijk na de aanval. *Het scheen dat de eerste berichten naar het buitenland konden* gezonden worden omdat de nazie-administratie zodanig ontwricht was, dat de censuur niet werkte. De verwarring werd ook op veelzeggende wijze te kennen gegeven door de haastig geïmproviseerde en duidelijk onvoldoende „uitleg" van de propagandisten aan het Duitse volk over het bombardement. Men zeide, dat het de wraak van de Geallieerden is voor het verlies van de Aegeïsche eilanden.

De vernieling is reeds groter dan de Duitsers en zelfs hun meest optimistische vijanden hadden kunnen dromen. Zweedse berichten gaven te kennen, dat de meeste regeringsgebouwen vernield zijn en dat uitgebreide schade is aangericht onder de particuliere ondernemingen, van gemeente diensten tot universiteiten en theaters van het ene einde van de stad tot het andere.

De eerste rapporten gaven te kennen, dat het weer boven de stad veel helderder was dan Maandag toen er een grote aaneengesloten wolkenmassa hing.

De vliegers zeiden, dat zij de straten van Berlijn duidelijk konden zien en nooit zulke branden zagen als die er woedden.

De verlammende aanvallen op de Duitse hoofdstad maakten duidelijk, dat het grootste offensief is geopend tegen het vijandelijke moreel. Dit wordt door militaire leiders erkend als van even groot zo niet groter belang dan de afbreuk welke aan Duitslands oorlogsnijverheid wordt berokkend. Op slot van rekening zal het het ontbreken van de wil tot vechten zijn eerder dan het gebrek aan wapenen dat de overgave zal teweegbrengen. En door de bestoking van Berlijn is de wortel van deze wil getroffen. Berlijn neemt een plaats in in het gevoel van elken Duitser en de slagen welke de stad krijgt — zoals geen andere hoofdstad ooit heeft gehad — is een symbolische slag aan geheel Duitsland. En de symboliek is het moreel (Londen, (AP) 24.11).

DE VERRICHTINGEN IN DE GILBERT-EILANDEN.

Charles McMurtry seint uit Pearl Harbor:

Officieel wordt bekendgemaakt, dat de Noordamerikaanse mariniers hun stellingen op Tarawa geconsolideerd hebben zodat de verovering van deze atol is verzekerd en dat de troepen van de *27e divisie Makin hebben veroverd.* Te Abemama heeft men de toestand goed in handen. Admiraal Chester Nimitz deelde alzo in zijn communiqué mede, dat het succes van het eerste Noordamerikaanse offensief in het centrale deel van de Stille Oceaan verzekerd is. De verovering van Tarawa zal den Noordamerikanen een schitterend vliegveld voor bommenwerpers geven binnen trefafstand van Kwajalen en andere krachtige Japanse bases in de Marshall-eilanden. Hiertoe behoren Wotje, Jaluit, Mili en Eniwetok, die — naar men gelooft — alle goed verdedigd zijn en goede luchtbases of ankerplaatsen hebben.

Men gelooft, dat de gevechten op Tarawa beperkt zijn tot het eiland Betio waar de Japanners krachtig genesteld zijn. Betio is slechts ongeveer 3 kilometer lang en 900 meter breed. Het communiqué zeide, dat de mariniers goede vordering maken op het Oostelijk eind van Betio. Dit wordt beschouwd als willende zeggen, dat de mariniers geland zijn op het Westelijk einde van die luchtbasis en dat zij thans de Japanners teruggedrongen hebben naar het Oostelijk deel van het eiland. Een zegsman van de marine zeide, dat Makin geheel in Noordamerikaanse handen is en dat de strijd daar thans beperkt is tot het opruimen en uitroeien van franc-tireurs.

De zegsman gaf te kennen, dat er duizenden Japanners waren op Betio, „ongeveer tweemaal zoveel als er op Attu waren en vijfmaal zoveel als op Makin".

Het is niet zeker of er elders op de atol van Tarawa weerstand geboden wordt, doch het is duidelijk dat de hoofdmacht van de Japanners zich op Betio bevindt.

De Japanse luchtactiviteit was beperkt tijdens de aanval op de Gilberteilanden, aldus verklaarde de zegsman. De vijand bracht slechts geringe schade toe aan de Noordamerikaanse strijdkrachten. Verder zeide hij, dat op 21 November Liberator bommenwerpers een aanval deden op Nauru en ook op het Oceaan-eiland. De aanvallen werden gedaan door vliegtuigen van de 13e luchtmacht en door toestellen van de marine onder het bevel van Admiraal William Halsey. Toen hem gevraagd werd om commentaar op de verklaring van Secretaris Knox, dat de Japanse vloot zich niet dichterbij dan te Truk bevindt, zeide de zegsman: „Geen commentaar. Maar wij vorderen goed. De verrichtingen spreken voor zichzelf" (Pearl Harbor, (AP) 23.11).

Het nieuws van vandaag.

Berlijn moet er aan. Deze mening schijnen de Britten te hebben opgevat, want alsof de aanval van Maandagavond nog niet genoeg was, verschenen de vliegtuigen van het Bommenwerperscommando gisteravond wederom in groten getale boven de Duitse hoofdstad om de verwoesting voort te zetten. Het communiqué van vandaag spreekt niet in superlatieven, doch geeft te kennen, dat de aanval hevig was; trouwens dit blijkt ook uit het verlies van 20 zware bommenwerpers. Mosquito's verschenen als de voorgaande nacht en als zovele voorgaande nachten opnieuw boven West-Duitsland. Maar de grootste klap kwam weer op Berlijn terecht. Overal in de grote stad van vijf millioen inwoners woeden de branden; de Zweedse correspondenten, die in de verwarring van gisteren biezonderheden konden seinen, praten zelfs over „vuurzeeën". Behalve de fabrieken voor electrische apparaten in het voorstadje Siemenstadt, werden in het hart van Berlijn o.a. getroffen het hoofdkwartier van de oorlogsproductie en het Ministerie van Oorlog. Ook zou het Ministerie van Buitenlandse Zaken getroffen zijn. Van de buitenlandse ambassades zijn er niet veel meer overgebleven. De universiteitsgebouwen van Unter den Linden zijn door het vuur verslonden. Tengevolge van de aanval van Maandag alleen zouden 10.000 mensen zijn gedood of gewond. De correspondenten melden voorts, dat de hitte Dinsdag in de stad zo intens was, dat het asphalt op de straten kookte en de mensen gewoon neervielen.

De omstandigheden waaronder de aanvallen plaats vonden geven te kennen, dat het winterweer geen vermindering zal brengen in het Brits-Noordamerikaans luchtoffensief. De Duitsers zullen nu wel moeten inzien in welk dodelijk gevaar zij verkeren als zij de krijg voortzetten.

Het Rode leger trekt verder Wit-Rusland binnen en veroverde wel 40 plaatsen. Gomel is practisch ingesloten, hoewel de spoorlijn door Kalinkovitsji nog steeds open is. Ten Westen van Kiev moesten de Sovjets echter nog enkele plaatsen ontruimen als gevolg van de grote Duitse druk. Maar de nazies betalen duur voor hun aanvallen.

Het Geallieerde communiqué van Algiers deelt mede, dat eenheden van het 8e leger de rivier de Sangro zijn overgestoken nadat de radio van Algiers reeds gisteren de verovering van Castel di Sangro meldde.

De troepen van Generaal Tito boeken steeds nieuwe successen. Thans wordt gemeld, dat zij een Bulgaars bataljon hebben uitgeroeid, dat zij grote hoeveelheden materiaal buit maakten en dat zij de ijzermijnen nabij Banjaluka hebben veroverd.

Uit Pearl Harbor seint de AP-correspondent, dat het eiland Makin volkomen in het bezit is der Noordamerikaanse mariniers. De verovering van Tarawa is ook practisch verzekerd en op Abemama worden de Japanners verslagen. Het eiland Nauru ten Westen van de Gilbertgroep heeft zijn strategische waarde verloren tengevolge van hevige bombardementen, welke door Liberators van het leger en marinevliegtuigen werden uitgevoerd. Beide vliegvelden op het eiland zijn zo goed als onbruikbaar gemaakt.

Engelands Koning opende hedenmorgen het Parlement, waarbij hij voorspelde, dat het volgend jaar de vijand nog veel meer te verduren zal krijgen.

Democratie en Kerk.

Don Sturzo over de beginsel vastheid der Kerk.

De waanidee dat Kerk en Fascisme aaneen gekoppeld waren weerlegd.

In een artikel getiteld „De Kerk, de Democratie en Salvemini-La Piana" in een der laatste edities van „America", geeft Don Luigi Sturzo, stichter en leider van de Volkspartij in Italië tot zijn vertrek uit het land in 1924 na het ontstaan van de Fascistische Staat, een weerlegging van het boekwerk „What to do with Italy?" door Gaetano Salvemini en George la Piana, waarin de schrijvers pogen de Kerk te koppelen aan het Fascisme en beweren, dat Kerk en democratie onverenigbaar zijn.

Gaetano Salvemini, 70 jaar oud, is fel anti-fascistisch pro-liberaal. Hij was hoogleraar te Florence, na de komst van het fascisme vluchtte hij in 1925 naar de Verenigde Staten.

George la Piana is een afvallig Katholiek priester. Hij werd gewijd in 1901, viel af in 1913 en is momenteel professor in de...... Kerkgeschiedenis aan...... Harvard.

Een bedrieglijke argumentatie-methode.

„Het lijkt mij", *aldus schrijft Don Sturzo*, „dat het hoofdpunt van Salvemini's en La Piana's polemiek betreffende de Kerk ligt in de mening van een innerlijke onverenigbaarheid tussen het beginsel en de practijk van de Katholieke Kerk en de moderne democratie."

Er op wijzende, dat de schrijvers slechts „het bepaalde gedrag van bepaalde personen" aanvoeren om hun beweringen te staven, en met de verklaring, dat Binchy's gezaghebbend werk „Kerk en Staat in Fascistisch Italië" op afdoende wijze het bedrog van een dergelijke argumentatie-methode aantoont, vat Don Sturzo het hoofdthema van zijn artikel, namelijk „Democratie en de Kerk", op.

De Kerk verliest liever leden dan te spelen met haar beginselen.

In antwoord op de beschuldiging van de schrijvers, dat de Kerk haar beginselen bergt in een „heilig reliquiënkastje", terwijl zij zich vernedert tot een dienstig optreden, schrijft Don Sturzo:

„Geen Katholiek en evenmin een student van godsdienstzaken kan de Katholieke Kerk er ernstig van beschuldigen, dat zij de beginselen in een „reliquieënkastje" plaatst en zich aanpast aan de huidige werkelijkheid. Indien zij dit gedaan zou hebben, zou zij veel van de Hervorming hebben aanvaard, teneinde de ontbinding van het Europese Christendom te voorkomen; zij zou veel van het moderne naturalistische rationalisme hebben aanvaard om te ontkomen aan de desertie van de burgerij en van de arbeidersklasse, die doordrenkt zijn van „Liberalisme" en „Socialisme" *(gelijk deze in de vorige eeuw geschilderd werden)*. Als er een instelling is geweest, die zich heeft verzet tegen de echtscheiding, de geboortebeperking, de veroorzaking van een zachte dood en sterilisatie — zowel op godsdienstig als politiek gebied — dan is dit de Katholieke Kerk geweest Waarom dan spreken over beginselen, die bewaard zijn in het „reliquiënkastje" of het „altaar"?

Don Sturzo noemt op het gebied van de geschiedenis het werk van twee Katholieke pioniers der democratie, Ozanam en Lacordaire; de actie van Paus Leo XIII bij het aansporen van de Franse Katholieken om zich aan te sluiten bij de Franse republiek; het ontbreken in de Verenigde Staten van enig „conflict met de Kerk of met Katholieken", op politiek of sociaal terrein"; de vriendschappelijke scheiding tussen Kerk en Staat welke langer dan een eeuw heeft bestaan in Zwitserland, en de groei van de Katholieke populaire actie-partijen in alle landen van Europa.

„De Kerk heeft nooit zulke partijen veroordeeld", schrijft hij. „Waarom praten Salvemini en La Piana dan nog over de onverenigbaarheid van de Kerk met de democratie?".

De Katholieke Volkspartij ging door lang nadat Don Sturzo weg was.

Bij het bespreken van zijn eigen ondervindingen in Italië als stichter en leider van de Volkspartij, weerlegt Don Sturzo de beweringen van de schrijvers, dat het democratische program van de partij werd afgekeurd door het Vaticaan. Don Sturzo wijst erop, dat de Volkspartij, lang na zijn aftreden en vertrek, „dapper voortging tot 6 November 1926", toen zij werd ontbonden bij Koninklijk Besluit, samen met de andere partijen, juist toen de Totalitaire Staat werd gevestigd.

Met referte naar de opmerking van Paus Leo XIII in Zijn Encycliek „Graves de Communi", uitgegeven in 1901, dat, „indien de democratie Christelijk is, zij der wereld veel goed zal doen", levert Don Sturzo het volgende commentaar: „Niemand kan zeggen, dat de Paus niet wist, dat democratie betekent een politiek régime door en voor het volk." Dit is dezelfde democratie vervolgt hij, „waarover Salvemini en La Piana het hebben."

Over de betrekkingen tussen de Heilige Stoel en de Fascistische Regering in Italië, merkt Don Sturzo op, dat de samenwerking, gelijk zij bestond, slechts „godsdienstig en niet politiek" was.

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„In Serbië hebben eenheden van de 1e brigade van de 5e divisie en formaties van de Italiaanse Venetië-divisie een Bulgaars bataljon nabij Krerana verslagen. Ongeveer 100 Bulgaarse soldaten werden gedood en 58 soldaten, 2 officieren en 10 onderofficieren werden gevangen. 2 Kanonnen, 4 mijnenwerpers, 150 geweren, een grote hoeveelheid ammunitie, 149 paarden, meer dan 60 karren en een groot aantal motorvoertuigen werden buit gemaakt. Macedonische eenheden zijn in bittere gevechten gewikkeld met de Duitse troepen, die van Albanië naar Skoplje pogen door te breken. Felle gevechten vinden plaats nabij Debar. Een grote hoeveelheid oorlogsmateriaal werd in deze gevechten veroverd en ernstige verliezen zijn aan den vijand toegebracht.

In Dalmatië werden Duitse pogingen om de linie Sinj-Makarska te doorbreken afgeslagen. Sommige stellingen wisselden verschillende malen van eigenaar. De legers der Partijgenoten bieden krachtig weerstand in het Croatische kustgebied. Duitse aanvallen nabij Novi werden afgeslagen. 40 Duitsers werden gedood en 35 gewond in het Westen van Bosnië. Eenheden van de 13e brigade bezetten de ijzermijnen nabij Banjaluka. Op de Banjaluka-Prijedor spoorlijn werd een trein gederailleerd.

Er wordt gevochten met de Ustasjiformaties, welke pogen het bevrijde gebied binnen te dringen. De dorpen Trsic en Debela Glava zijn bezet. In de Drava-vallei in Croatië poogden vijandelijke afdelingen op te rukken naar Ludbrieg en Varazdin. Alle aanvallen werden afgeslagen en meer dan 100 Duitsers werden gedood of gewond. Tenslotte trok de vijand zich naar Varazdin terug" (Londen, (AP) 24.11).

CURAÇAO

LEZING DR. VON SAHER.

Dr. von Saher toont de Christenplicht aan om deze oorlog tot een glorieus einde te brengen.

Onder de auspiciën van de Vereniging Mgr. Niewindt heeft Dr. August Eduard Demitrios von Saher gisteravond een lezing gehouden in het Briontheater over psychologische problemen in verband met oorlog en vrede. Een uitgelezen publiek, waaronder wij opmerkten Zijne Hoogwaardige Excellentie den Apostolisch Vicarius, een aantal Paters, Fraters, Statenleden, vooraanstaande Handelslieden, den Gouvernementssecretaris, enige artsen en een groot aantal andere belangstellenden, beluisterde in stille aandacht de lezing, die zowel blijk gaf van de grote kennis van den spreker als van diens gave om de moeilijke stof op een voor iedereen boeiende wijze voor te dragen.

Dr. W. C. de la Try Ellis opende de buitengewone algemene vergadering der vereniging en heette allen welkom waarna Dr. von Saher zelf het woord nam. De spreker zeide, dat het zijn bedoeling was een korte schets te geven van enkele psychologische problemen, die betrekking hebben op oorlog en vrede.

Vooraf stelde Dr. von Saher voor aan te tonen, dat de oorlog, die wij voeren, naar de regelen van de Katholieke ethiek een rechtvaardige oorlog is en dat het derhalve ons aller plicht als christenen is om deze oorlog tot een glorieus einde te brengen.

Hierna ging de spreker over tot een onderzoeking op psychologisch gebied. „Mijn programma is", zo zeide Dr. von Saher, „u aan te tonen:

1) Dat de methode tot krachtsontplooing die wij toepassen: overreding en overtuiging, ondanks zekere daaraan verbonden nadelen grotere kans op uiteindelijk succes biedt dan de methodes, van intimidatie en brutaal geweld, die de vijand toepast.

2) Dat de bevolkingen in de bezette gebieden aan Duitsland de eerste morele nederlaag toegebracht hebben, dat het heldhaftig moreel vervalt van de overwonnenen tegen den materieel zo machtigen vijand.

3) Dat de rechtvaardige bestraffing van alle misdadigers een noodzakelijke voorwaarde voor een werkelijke vrede is.

4) Dat de werkelijke vrede gebaseerd moet zijn op het gemene goed van alle volken, hetgeen niet betekent, dat het gemene goed van den overwonnen vijand mag overheersen.

Is dit een korte samenvatting van hetgeen Dr. von Saher zeide, het is ons aangenaam te kunnen zeggen, dat Dr. von Saher zo vriendelijk was te treden in het verzoek van de Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" en in dit blad in enkele artikelen zijn onderwerp zal behandelen.

Na afloop van de lezing werd door enkelen gebruik gemaakt van de gelegenheid om nog enige vragen te stellen, welke door Dr. von Saher werden beantwoord. Dr. de la Try Ellis sloot de vergadering met een dankwoord namens allen aan den spreker.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **St. Aloysius Kring:** Hedenavond zal Luitenant Fredericus H. M. van Straelen in de Club San Hose te Pietermaai een lezing houden over de expedities naar het binnenland van Suriname, waaraan hij deelgenomen heeft. De lezing belooft zeer interessant te worden. Alle belangstellenden zijn welkom. Aanvang 20 uur.

„VOOR KRIJGSGEVANGENEN".

De Postdirecteur schrijft:

De verdeling van de overdrukte postzegels „voor krijgsgevangenen" zal geschieden naar reden van 23% van de aangevraagde hoeveelheid. Aan degenen, die tot en met drie series hebben aangevraagd, wordt de volle aanvraag toegewezen; terwijl aanvragers boven 3 tot en met 15 series worden toegekend.

De zegels kunnen op 1 December 1943 aan het postkantoor te Willemstad worden afgehaald en in de gebiedsdelen Aruba en Bonaire onderscheidenlijk aan de postkantoren te Oranjestad en Kralendijk.

Men wordt verzocht zoveel mogelijk met afgepast geld te betalen.

DE QUARANTAINE-CONFERENTIE.

Dr. J. R. Arends, Curaçao's vertegenwoordiger op de Quarantaine-conferentie te Trinidad, deelde ons het volgende mede:

„Zoals u weet werd de vorige conferentie gehouden te Trinidad, verleden jaar. Daar is toen Dr. Bonne naar toe geweest. De officieel deelnemende landen zijn eigenlijk de Brits Westindische koloniës. Daarbij zijn als gasten (de Engelsen spreken van „observers") uitgenodigd Suriname, Curaçao, Pan American Sanitary Bureau, vertegenwoordigers van de Gezondheidsdienst van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, en vertegenwoordigers van de Pan American Airways. (Ik hoorde van den agent van de K.L.M. in Trinidad, dat ook zij uitgenodigd waren.)

Verder waren als „advisers" aanwezig: vertegenwoordigers van de Rockefeller Foundation, van de Noordamerikaanse gezondheidsdienst en van de Engelse gezondheidsdienst.

Het doel van de conferentie is te komen tot uniforme maatregelen betreffende de quarantaine in alle Britse koloniën. Men wilde zodanige regelen treffen, dat later ook andere plaatsen in West-Indië zich daaraan kunnen aansluiten. Vandaar dat de andere plaatsen uitgenodigd zijn. Men heeft vooral op het oog Suriname, Curaçao en Noordamerikaanse bezittingen in West-Indië.

De conferentie heeft plaats gevonden van 15 tot 20 November en werd geopend door den Gouverneur van Trinidad.

Meer kan ik u er voorlopig niet van vertellen. Het bovenstaande heb ik gemeend u vrijelijk te kunnen mededelen, aangezien deze dingen in de pers te Trinidad al gepubliceerd zijn."

RODE KRUIS VRAAGT VROUWEN VOOR NA-OORLOGS HULPWERK.

De G.P.D. deelt mede:

Het Nederlandse Rode Kruis, gevestigd te Londen, heeft thans een vrouwen-Hulpcorps in het leven geroepen. De plannen zijn uitgewerkt door de Bond van Nederlandse Vrouwen in Engeland; kinderzorg, verdeling van voedsel, hygiënische en medische hulpverlening bij en na de bevrijding van Nederland, zullen de taak van dit corps, dat zal samenwerken met het Departement van Sociale Zaken, vormen.

Het Corps zal zijn zorgen wijden aan die groepen van het Nederlandse volk, die in de slechtste omstandigheden verkeren: degenen die geen huis hebben, en repatriërenden, de mensen, die uit de concentratiekampen komen.

Het Departement van Oorlog zal zijn medewerking verlenen. Het Corps zal bestaan uit een staf van specialisten, een groep verpleegsters, een groep sociale arbeidsters, een groep keukenpersoneel, een groep voor de cantines enz.

Het Rode Kruis hoopt, dat het de meest moderne, verplaatsbare uitrusting zal kunnen krijgen. Leden moeten van Nederlandse nationaliteit zijn of in Nederland zijn geboren; tussen de leeftijd van 17 en 45 jaar; lichamelijk en geestelijk kerngezond. Zij moeten zich verbinden voor dienstverrichting voor tenminste zes maanden van het vertrek uit Engeland af. De leden zullen een algemene en bizondere cursus volgen. Tot hoofd van dit corps is benoemd Mevrouw Cornelia Smit — Dyserinck (kwam in Juni 1940 naar Engeland; spreekt vloeiend Engels; moeder van 2 kinderen; een zoon ter koopvaardij; was reeds werkzaam bij het Rode Kruis).

DE DOMINICAANSE MIS—II.

De oorsprong van de voetgebeden.

De Korte Dominicaanse voorbereidingsgebeden sluiten dicht aan bij de „Actio" en het Evangelie.

Welke gebeden moeten wij zeggen met den Priester?

De Hoogmis.

Evenals Rome kende het oude Gallië de plechtige intrede van den celebrerenden bisschop of priester bij het begin der Vóórmis.

De Romano-Franse cathedraal hield deze plechtigheid bij.

Oorspronkelijk louter een min of meer pompeuze intocht zonder meer, werd al spoedig deze opgang naar het altaar begeleid door een psalmlied der schola. De hieruit ontstane gezangstukken heten in de Romeinse ritus „Introitus", bij de Dominicanen evenwel „Officium".

Deze benaming is niet specifiek Dominicaans. Wij treffen ze o.a. aan bij de Karthuizers en Carmelieten, in de Mozarabische Liturgie en op verschillende plaatsen in Engeland en Frankrijk. Algemeen beweert men, dat deze naam op een misvatting steunt. Vaak stond boven de oude misformulieren te lezen: „Ad missam officium". Abusievelijk beschouwde men later het laatste woord, dat op het gehele formulier betrekking had, als de naam van het aanvangsstuk der Mis.

Bij de Dominicanen komt de celebrant pas na de antiphoon binnen.

Het ogenblik der intrede van de officiërende geestelijkheid valt in de Dominicaanse ritus niet samen met het tijdstip, daarvoor in de Romeinse praxis aangegeven. Voorschrift dezer laatste is, dat de zangers eerst de Introitus aanheffen, als de priester aan het altaar is aangekomen. De Antiphoon heeft dan geheel haar karakter verloren en is van een intrede-gezang een aanvangslied geworden. Beter handhaafde zich het oude karakter bij de Dominicanen, waar de celebrant het priesterkoor binnenkomt, als het Gloria Patri wordt ingezet. Dit herinnert ons aan de stationale Missen te Rome. Als oudtijds de Paus, de basiliek onder scholagezang binnenschrijdend, op het priesterkoor aankwam, gaf hij den prior van het zangkoor een teken, die alsdan onmiddellijk de psalm liet afbreken en het Gloria aanheffen. Ook de Paus betrad derhalve onder de doxologie het presbyterium. Cisterciënsers en Carmelieten betreden ook eerst bij het Gloria Patri het priesterkoor.

„Actiones nostras" herinnert reeds aan de actio.

De Dominicaanse celebrant, aan het altaar aangekomen, bidt vóór de trappen in stilte het welbekende gebed: „Actiones nostras". Deze oratie is een zeer gewilde formule, oudtijds vóór de Mis en andere gewichtige Liturgische functies veelal in zwang. Herinneren wij ons even het opschrift, dat wij vaak in Missalen boven het laatste en plechtigste deel van de Canon lezen: „Infra Actionem"; dan weten wij, wat de Actio bij uitstek is, tevens zien wij terstond in, hoe schoon bovenvermeld gebed als inleiding der Mis past.

Oudtijds moet bovengenoemd gebed niet voorgeschreven geweest zijn. De Archetypus spreekt er niet van, ook niet de oudste Carmelieter of Norbertijner bronnen. De verschillende Romano-Franse Cathedraal-ritussen bezitten wèl bij het begin der Mis een voorgeschreven stil-gebeden formule, doch de text hiervan is nooit éénsluidend noch de gedachtengang dezelfde. In de oude Cisterciënser-ritus bad de priester te dezer plaatse „Veni Sancte Spiritus". Thans gebeurt dit nog bij de Carmelieten vóór de conventuele Hoogmis.

Vermoedelijk bewaren de Karthuizers de oudste traditie. Alvorens de Mis aan te vangen, brengen zij een ogenblik in stille ingetogenheid door. Opvallend mag ook in dit verband de dienst van Goede Vrijdag heten, die beter dan welke andere de primitieve type der oude Pauselijke Mis bewaarde, en die eveneens met „een gebed in stilte" een aanvang neemt. Op deze wijze zou het zachtgefluisterde „Actiones nostras" nog hiermede samenhangen.

Met het Heilig Kruisteken begint daarna de priester de gebeden aan de voet van het altaar.

De oorsprong van de gebeden van de voet des altaars.

Alvorens de stille Missen in zwang kwamen, kende men alleen de weinige doch zeer plechtige Hoogmissen, in tegenwoordigheid van clerus en gemeente opgedragen. Zulk een viering der heilige Geheimen was verbonden met een deel van het Kerkelijk Officie of koorgebed. De Pontificale Hoogmis volgt ook tegenwoordig nog in het Westen op één der Kleine Uren. In geheel het vroegere Oostromeinse rijk werd en wordt het Kerkelijk Morgenofficie in verbinding gebracht met de Mis.

Door deze regeling drong zich langzamerhand aan de priesters de mening op: iedere Mis dient een Liturgische voorbereiding te bezitten. Toen de stille missen overal in zwang kwamen, zocht men naar een dergelijke voorbereiding. De verschillende delen van het koorgebed konden als zodanig geen dienst doen, wijl de meeste priesters toentertijd tot het Goddelijk Officie in de communiteit verplicht waren. Men zocht derhalve naar een andere voorbereiding. De private godsvrucht schiep dergelijke oefeningen bij legio. Verschillende psalmen en gebeden en texten uit Bijbel en Officie werden verzameld en tot één geheel versmolten. Als zodanig diende veelal ook het Sacrament der Biecht of — als plaatsvervangster daarvan — een Apologia sacerdotis, waaronder men een nederige schuldbekentenis verstond. Zulke voorbereidingen bad men aanvankelijk in de sacristie of op weg naar het altaar. De meest passende dezer formulieren vonden toezaamheid en vonden opneming in de officiële Liturgie. Als zodanig vermelden wij Ps. 42 **Judica me** en het **Confiteor**. In de verschillende Ritussen kan men de ontwikkeling nog nauwkeurig nagaan. Zo bidden bijv. de Carmelieten genoemde psalm thans op weg naar het altaar, en de Karthuizers, die deze psalm niet kennen, zeggen hun Confiteor bij de lezenaar van het Evangelie, in de nabijheid der Sacristie-deur. De Romeinse ritus verlegt psalm en Confiteor naar het altaar, aan welks voet de priester deze gebeden reciteert.

Dominicanen en Romeinen hebben zeer verschillende voetgebeden.

Te dier plaatse verricht ook de Dominicaanse celebrant zijn voorbereiding, doch de text hiervan verschilt zeer belangrijk van die der Romeinse Liturgie. Psalm 42 blijft achterwege en enkel het Confiteor met een inleidingsvers wordt gebeden. Ps. 42 niet bij Cisterciënsers, Karthuizers, Carmelieten (oude ritus) en Witheren.

De text van het Confiteor luidt aldus: „Confitemini Domino quoniam bonus etc."

(Ps. 105, 1). Eveneens bij Carmelieten.

„Confitemini" betekent „zegt uw Confiteor".

Men dient op te merken, dat genoemd vers geen overblijfsel is van een gehele psalm, gelijk dit het geval is bij Introitus of Responsorium. Niets rechtvaardigt deze bewering. Het onderhavige vers staat van den beginne alleen en dient enkel als inleiding tot het Confiteor. Als zodanig heeft het ook zijn oorspronkelijke Bijbelse betekenis te dezer plaatse ingeboet. Men mag het hier niet vertalen door: „Prijst den Heer, want Hij is goed", doch men moet er uit lezen volgens Middeleeuwse opvatting: „Zegt uw Confiteor: belijdt uw schuld, want de Heer is goed".

De Karthuizers laten hun Confiteor voorafgaan door het psalmvers: „Pone Domine custodiam ori meo et ostium circumstantiae labiis meis" (Ps. 140, 3). De uitleg van de Regel commentarieert dit vers aldus: „...aperiatur os ad confessionem, claudatur ad excusationem peccati" (mijn mond worde geopend tot het belijden en gesloten tot het verontschuldigen van de zonde).

Confitemini van het inleidingsvers brengt de Liturgist derhalve in allernauwste verbinding met **Confiteor**.

De Predikheren maken voor het Confiteor gebruik van een korte redactie, veelal gedurende de Middeleeuwen in zwang. De langere, thans in de Romeinse ritus gebruikelijke, vond eerst haar grote verbreiding door het hervormde Missaal van Pius V in 1750.

De rijkdom van het zeer oude Dominicaanse confiteor.

De text van het Dominicaanse Confiteor luidt als volgt: „Confiteor Deo omnipoténti, et beátæ Mariæ semper Vírgini, et beáto Domínico Patri nostro, et ómnibus Sanctis, et vobis Fratres: quia peccávi nimis cogitatióne, locutióne, ópere et omissióne, mea culpa; precor vos oráre pro me."

Deze formulering verschilt weinig van het eerste **Confiteor**, dat wij in de oudheid ontmoeten, namelijk de desbetreffende text van Micrologus (omstreeks 1080).

Ook treffen wij eenzelfde formule reeds aan in de geschriften van Chrodegang van Metz († 746), doch P. Thurston S.J. beweert, dat deze aldaar geïnterpoleerd is. Hieruit blijkt in elk geval, dat de Dominicaanse redactie van het Confiteor zeer oud is. Zij stemt ongeveer overeen met die der Karthuizers en Cisterciënsers, letterlijk met die der Carmelieten.

Als bizonderheid van het Dominicaanse Confiteor vermelden wij nog het daarin voorkomend vernoemen van den Heiligen Vader Dominicus. Vervolgens is merkwaardig het woord **omissio**, hetwelk ook bij de Karthuizers en Carmelieten gevonden wordt.

Toen in 1879 Cardinaal Pie na een plechtige assistentie bij de Hoogmis in de Grande Chartreuse de monniken rondom zich verzamelde, zeide hij: „J'ai été très touché, mes vénérables Pères, du mot **omissione** qui se retrouve dans votre **Confiteor.**"

Even oud als het **Confiteor** is ook de daaropvolgende absolutie der Dominicanen:

Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimittat vobis omnia peccata vestra; liberet vos ab omni malo, salvet et confirmet in omni opere bono, et perducat vos in vitam æternam.

R) Amen.

Absolutionem et remissionem omnium peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus.

De langere formulering van het **Misereatur** treffen wij eveneens bij de Cisterciënsers en Carmelieten aan.

De absolutie-formule sluit direct aan bij het Evangelie.

De bekende Liturgist Radulphus de Rivo († 1403) wijst in het slot der absolutie op een kleine afwijking, welke men in de ritus der Predikheren aantreft en die zijn bijval geniet. Bijna overal elders luidt de formule na het **Confiteor**: „Indulgentiam, absolutionem et remissionem". Het eerste woord laten de Dominicanen vervallen. Uitsluitend bepalen zij zich tot de terminologie van het Evangelie: „**Quodcumque solveris** etc.", en „**Quorum remiseritis** etc.".

Nadat de priester deze gebeden — en geen andere — aan de voet van het altaar in ootmoedig-gebogen houding verricht heeft, is de voorbereiding, vroeger in de sacristie of gedurende de gang naar het altaar gebruikelijk, ten einde. De slotsom is deze: van de sacristie-psalmen en gebeden geraakte bij de Dominicanen niets in de Liturgie, wel verhuisde daarnaar de Apologia sacerdotis, een rudimentair overblijfsel der biecht, in de vorm van het Confiteor.

NEDERLAND

ZAL GOUVERNEUR KIELSTRA SURINAME VERLATEN?

Wij lezen in het Surinaamse blad „De West":

„Het gerucht doet de ronde, dat de Gouverneur over enkele weken vertrekt en dat de Heer Mr. J. C. Brons hier op 15 December zal aankomen om het Bestuur over de kolonie waar te nemen".

[Men lette op het woord „gerucht"; blijkbaar heeft „De West" ook geen zekerheid — Red. Amigoe]

MOEILIJKHEDEN BIJ HET ONDERWIJS IN SURINAME.

Met het onderwijs in Suriname schijnt het al even erg gesteld te zijn als met het onderwijs op Curaçao. Terwijl hier de grootste moeilijkheid het tekort aan onderwijskrachten is, vernemen wij dat de betalende scholen in Suriname thans overvol zijn. De St. Paulusschool (R.K. Mulo) heeft zelfs een vijftigtal leerlingen aan het begin van het nieuwe schooljaar moeten afwijzen, omdat er geen ruimte is en in de eerste tijd geen schoollokalen bijgebouwd kunnen worden vanwege schaarse aan materialen en arbeidskrachten.

SURINAAMS VOETBALELFTAL IN DEMERARA.

Nadat de voetbalsport in Suriname vanwege de Schutterij geruime tijd dood was, is er thans weer enig leven in te bespeuren. Juist de militaire leiding heeft de laatste tijd verschillende wedstrijden georganiseerd en voornamelijk hieraan is het te danken, dat de Surinaamse Voetbal Bond thans een elftal heeft kunnen sturen naar Demerara. Uit de verslagen in de Surinaamse bladen maken wij op, dat nog niet alle wedstrijden verspeeld zijn. De Surinamers hebben enkele wedstrijden weten te winnen van plaatselijke verenigingen. De eerste hoofdwedstrijd tegen het nationaal elftal van Demerara werd evenwel verloren en ook tegen sommige andere ploegen behaalde men een minder goed resultaat. Naar de Surinaamse bladen melden moet ook de vermoeienis een grote rol hebben gespeeld bij de laatste wedstrijden, aangezien men binnen de eerste acht dagen reeds zes wedstrijden moest spelen. Bovendien had men het ongeluk, dat de gevreesde Surinaamse midvoor Declerck in de tweede wedstrijd een blessure opliep en niet aan de volgende wedstrijd kon deelnemen.

De uitslagen zijn als volgt:

Op 10 November verloor de S.V.B. van de vereniging Everton. De uitslag was 0 — 2.

Op 11 November won de S.V.B. van een Combinatie; uitslag 1 — 0.

Op 12 November won de S.V.B. van de vereniging Victoria; uitslag 2 — 0.

Op 14 November verloor de S.V.B. van het nationaal elftal van Demerara; uitslag 0 — 2.

Op 15 November speelde de S.V.B. gelijk tegen de vereniging B.G.[illegible]; uitslag 2 — 2.

Op 17 November verloor de S.V.B. van de Landmacht van Demerara; uitslag 1 — 3.

HET NEDERLANDSE CONSULAAT TE MEDELLIN.

De Heer Juan E. Weil, Nederlands Consul te Medellin, Colombia, deelt ons mede, dat zijn Consulaat gesloten zal zijn tijdens de periode van 18 December 1943 tot en met 15 Januari 1944, in verband met de algemene verplichte vacantie in Medellin.

Curaçaose toeristen, die inlichtingen en hulp van dit Consulaat vragen in verband met het reserveren van logies etc. gelieven hier goede nota van te nemen en worden verzocht tijdens de bovengenoemde periode zich voor reserveringen rechtstreeks tot de hotels te wenden. Men moet zich ook niet verwonderen als brieven en telegrammen in deze tijd niet door het Consulaat beantwoord worden.

Britse Koning opent Parlement.

Grote vorderingen van Rode leger in Wit-Rusland.

8e Leger steekt de Sangro over.

Samos zonder verlies ontruimd.

OPENING VAN HET BRITSE PARLEMENT.

Zijne Majesteit, Koning George VI van Groot Britannië, heeft heden het nieuwe zittingsjaar van het Parlement geopend en zeide voor het Lagerhuis: „In het vierde jaar des oorlogs zijn de strijdkrachten der Verenigde Landen in alle krijgstonelen tot het offensief overgegaan ...... en in het komende jaar zullen wij met Gods hulp in staat zijn een veel groter gewicht van de aanval op den vijand te werpen".

Het nieuwe zittingsjaar is het negende van het huidige Lagerhuis, dat op 19 November 1935 gekozen werd en het oudste Parlement van de geschiedenis is.

„Met de groeiende hulp van onzen groten Amerikaansen bondgenoot en samen met de andere Verenigde Landen zullen wij met vertrouwen voortgaan in onze zaak tot wij de volken hebben bevrijd van de vrees voor den aanvaller". In een optimistisch verslag ging Zijne Majesteit voort de vorderingen na welke in het afgelopen jaar gemaakt zijn. Grote lof zwaaide hij toe aan de Russische legers, „welks schitterende verrichtingen wij met steeds grotere bewondering hebben gadegeslagen". Over de overwonnen landen verklaarde de Koning, dat zij „zich overal voorbereiden om het juk van den verdrukker af te werken en wij zullen voortgaan hen zulke steun en aanmoediging te bieden als in ons vermogen ligt" (Londen, (AP) 24.11).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 23 November vervolgden onze troepen in de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk de gevechten van plaatselijk belang. Zij veroverden de hevig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Kovratsjin, Demsti, Yelenovka, Sovya, Noavko-Tsjitomovka, Covalovka, Krasny Yar, Krasnaya Polya, Alexandrovka en Nezobidina.

Ten Zuiden van de stad Krementsjug veroverden onze troepen als gevolg van hardnekkige gevechten de hevig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Kamena, Potovskaya, Korkuvisjkanovka, Novrodeyusjka Popovka, Vasjeyevka, Korni, Dovsjenkovsji, Berezovka en het spoorwegstation van Likoretka.

In het gebied van Tsjernyakhov en Brussilov sloegen onze troepen aanvallen af, welke gedaan werden door grote vijandelijke strijdkrachten van tanks en voetvolk. Hevige verliezen werden haar toegebracht in manschappen en materiaal. Onder druk van den vijand ontruimden onze troepen verschillende bewoonde plaatsen.

In het gebied aan de benedenloop van de Pripet veroverden onze troepen Bragin, districtscentrum van het Polessye-gebied.

Ook veroverden zij meer dan 40 andere plaatsen, waaronder Veliki Bror, Yukhnovka, Novi Put, Skurati, Lublin, Uskortsjina, Gordnaya, Belikyani, Ulazin, Teriki, Masovo, Postani, Dovlyady en Prokhoza.

In het gebied ten Westen van Retsjitsa veroverden onze troepen verschillende plaatsen. Ten Noorden van Gomel vervolgden onze troepen hun gevechten ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever van de rivier de Sosj en verbeterden zij hun stellingen. In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten alsook artillerie- en mortierenduels plaats.

Op 22 November ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 182 Duitse tanks. 67 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield in luchtgevechten of door het afweervuur" (Londen, (AP) 23.11).

SAMOS ONTRUIMD.

Als volgt luidt het communiqué van Caïro:

„Nadat de Britse, Helleense en Italiaanse troepen hun taak gedaan hadden, hebben zij samen met een groot aantal burgers het eiland Samos zonder verlies ontruimd. De opdracht tot deze ontruiming werd al enkele dagen geleden gegeven. Het Duitse Hoofdcommando heeft nu bekend gemaakt, dat hun troepen het eiland Samos genomen hebben. De patrouille- en stoornis-verrichtingen in de Aegeïsche Zee worden voortgezet door de Geallieerde strijdkrachten" (Caïro, (AP) 23.11).

LUCHTAANVALLEN OP FRANKRIJK.

Gemeld wordt, dat Noordamerikaanse Marauders, geëscorteerd door Spitfires van de Royal Airforce, de Dominions en de Geallieerden vijandelijke vliegtuigen in Noord-Frankrijk aanvielen.

Britse middelzware bommenwerpers, begeleid door Spitfires, vielen militaire doelen in het gebied van Pas de Calais aan. Men ontmoette geen Duitse jagers. Andere Spitfires vernielden 2 vijandelijke jagers nabij de Nederlandse kust (Londen, (AP) 23.11).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **In aanvallen** op de vijandelijke stellingen in de Centrale sector van het Italiaanse front vorderde het Britse 8e leger 10 kilometer waarbij het dorp San Angelo veroverd werd op slechts 800 meter van de oevers van de benedenloop der rivier de Sangro. De radio van Caïro deelde mede, dat infanterie-eenheden van het 8e leger de Sangro zijn overgestoken.

— **In de nacht** van 21 op 22 November hebben Geallieerde kustvaartuigen een vijandelijke lichter, geladen met benzine, nabij Livorno aan de Italiaanse kust in de grond geboord.

— **Churchill** was hedenmorgen niet aanwezig bij de opening van het Parlement door den Britsen Koning.

— **De Duitsers** vallen thans aan op 72 kilometer ten Westen van Kiev, doch hebben de Russische linie niet kunnen doorbreken, hoewel de Soviets zich enkele malen onder de vijandelijke druk moesten terugtrekken.

— **Ooggetuigen,** die uit Berlijn te Stockholm zijn aangekomen, delen mede, dat Berlijn Dinsdag „nog één grote brand" was. In sommige delen van de stad was de hitte zo groot, dat het asphalt op de straten kookte. Een ooggetuige zeide, dat „er overal vreselijke tonelen plaats vonden. Het is onmogelijk te beschrijven wat ik zag." Een ander zeide: „De branden woedden nog fel tegen het middaguur van Dinsdag en de hitte was zó verschrikkelijk, dat het haast onmogelijk was over sommige straten te lopen of te rijden. Ik zag mensen ineenzakken op de trottoirs ten gevolge van de grote hitte."

Een Zweed, die van de Zweedse Legatie in Berlijn naar het Tempelhof-vliegveld moest, zeide: „Het was alsof ik door een hel ging." Nog weer een ander zat te eten in het Restaurant Esplanade nabij de Postdammerplatz, toen het alarm Maandag om 19 uur ging. „Het eerste alarm was zwak en niemand was van plan naar de schuilkelders te gaan, doch de eigenaar van het restaurant kwam ons zeggen, dat wij moesten gaan. De volgende tien minuten was alles kalm. Toen begonnen de muren te trillen en te springen, terwijl ontzaggelijke ontploffingen in de stad klonken. Niemand dacht, dat hij er levend uit zou komen. Een uur later kwamen wij uit de schuilkelder om alles in brand te vinden. Alle ramen van het Fuerftenhof hotel waren stuk geslagen, hoewel de bom, die het dichtste bij viel, 400 meter verder terecht kwam. Het leek wel of millioenen brandbommen geworpen waren. De vliegtuigen vlogen heen en weer langs de diplomatieke wijk van de Tiergarten en alles was geraakt. De grootste schade werd aangericht in het gebied van de Tiergarten."

De houding der Nederlandse Bisschoppen tegenover Nationaal-Socialisme en Fascisme.

Wij lezen in „Nederlandse Kroniek":

Als wij, katholieke Nederlanders, over één ding ons verheugen kunnen, dan is het over de houding, die onze geestelijke leiders in het vaderland steeds hebben aangenomen tegenover de moderne dwaling van de totalitaire staats-systemen. Toen velen — ook in katholieke milieus buiten Nederland nog zeer in onzekerheid bleken te verkeren over de nieuwe ideeën zich groeperend om „den sterken man", en zoveel goeds aan de zieke wereld belovend, toen werden in ons vaderland reeds bisschopstemmen gehoord, die duidelijk den katholieken toeriepen op hun hoede te zijn. En toen deze ideeën ook in Nederland vaster vormen begonnen aan te nemen, toen werd een klaar verbod gegeven aan de katholieken, met dit soort van stromingen mee te gaan. Er zijn verschillende phasen te onderscheiden in de houding der Nederlandse Bisschoppen tegenover Nazisme en Fascisme. Deze zijn echter steeds stijgend tot een climax, welke nog niet bereikt schijnt.

Voor ons, die reeds van vóór de oorlog buiten het vaderland verbleven, en dus de ontwikkeling der daar groeiende ideeën niet van nabij konden volgen, is het zeker belangrijk de beginselen te bestuderen, waardoor het Nederlandse Episcopaat zich liet leiden. Hier werden problemen geraakt, die de hele wereld beroeren, en zij werden wellicht nergens ter wereld tijdiger, duidelijker en moediger opgelost dan ten onzent.

Om het merkwaardige dezer Nederlandse houding goed in te zien, houde men enige data in het oog. De eerste gezamenlijke Herderlijke Brief van het Nederlandse Episcopaat tegen het Fascisme en Nationaal-Socialisme dateert van 2 Februari 1934. Deze datum valt minder dan een jaar na het sluiten van het Concordaat tussen Duitsland en het Vaticaan, een daad die aan de wereld, ook aan de katholieke wereld, de indruk had gegeven, dat Rome Nazie-Duitsland niet als te gevaarlijk beschouwde om er een contract mee aan te gaan. Dit was nl. geschied op 20 Juli 1933. Het duurde echter tot 19 Maart 1937, voordat de Encycliek: „Mit brennender Sorge" verscheen, waarmede alle twijfel omtrent het standpunt der Kerk tegenover Nazie-Duitsland werd weggenomen, maar dat was meer dan 3 jaar nadat de bisschoppen van Nederland hun standpunt hadden bepaald. Dit werd — overbodig het te zeggen — volkomen gedekt door de vermelde Encycliek.

Bij het eerste gezamenlijke stelling nemen tegen Fascisme en Nationaal Socialisme hebben de Nederlandse Bisschoppen deze eer eenvoudige redenering gevolgd:

„De Kerk heeft het recht en de plicht om de theorieën over de Staat te toetsen aan de christelijke beginselen. De beginselen, die in deze tijd vooral onze aandacht vragen zijn de verhouding tussen Kerk en Staat en de verhouding tussen individu en gemeenschap. De theorieën van de Fascistische en Nationaal Socialistische bewegingen in Nederland komen niet met de christelijke beginselen overeen. Derhalve vormen zij een bedreiging voor de toekomst en heeft elk katholiek zich van actieve medewerking met deze bewegingen te onthouden.

Minder eenvoudig, maar naar het schijnt niet minder nuttig, zijn deze beginselen zelf en hun toepassing op het actuele gebeuren. Wij zullen in dit nummer de beginselen zelf behandelen zoals de Nederlandse Bisschoppen die in 1934 hebben uiteengezet. Wij hebben ze geformuleerd in verschillende stellingen en geven de verklaringen zoveel mogelijk overeenkomstig de text van de bewuste Herderlijke Brief van 2 Februari 1934.

1. De Katholieke leer over de Staat houdt rekening met de eisen van het ware mensengeluk.

De katholieke Kerk geeft geen voorkeur aan een bepaalde staatsvorm of een politiek systeem, maar zij vraagt de eerbiediging van de rechten door God aan de Kerk gegeven en van de rechten, die de Natuurwet aan den mens heeft toegekend. Het bezit en de oefening dezer rechten zijn een noodzakelijke voorwaarde voor het geluk van den mens.

2. Het speciale terrein van de Staat is het natuurlijk goed en het speciale terrein van de Kerk is het bovennatuurlijk goed.

Leo XIII zegt in Immortale Dei: „God heeft de zorg voor het menselijk geslacht toevertrouwd aan twee machten: de kerkelijke en de burgerlijke; de een om over Goddelijke en de andere om over menselijke dingen te gaan." Beide — zo zeggen de Nederlandse Bisschoppen — hebben te zorgen voor het menselijk geluk, maar ieder van een (zie 3) ander gezichtspunt uit. „Immortale Dei" zegt: „De burgerlijke maatschappij, die bestemd is voor het algemeen welzijn, moet niet alleen het welzijn van de gemeenschap maar ook de belangen van de individuele leden der gemeenschap veilig stellen, en wel op zulk een wijze, dat zij niet alleen niet belemmert, maar zoveel mogelijk bevordert het bezit van het hoogste en onveranderlijk goed waarnaar wij allen streven".

De bisschoppen leggen dit uit door te wijzen op de algemene regel, dat het natuurlijk goed ondergeschikt is aan het bovennatuurlijk goed. En daarom — zo zeggen zij — kunnen het doel van de Staat en het doel van de Kerk, wanneer deze inderdaad onderscheiden moeten worden, toch nooit volledig gescheiden zijn. Want als het waar is, dat elk dezer zijn eigen terrein heeft, dan is het evenzeer waar ten eerste, dat het hogere leven aardse middelen nodig heeft voor zijn normale ontwikkeling en ten tweede, dat het begrip van het natuurlijk goed zelf wordt verhelderd en in menig opzicht wordt bevorderd door de christelijke leer over 's mensen volmaakt en eeuwig geluk. En daarom is het volkomen verklaarbaar dat de Kerk het recht en de plicht heeft om zekere sociale en politieke systemen aan een onderzoek te onderwerpen in het licht van haar eigen beginselen. De algemene beginselen zijn dikwijls behandeld in de pauselijke encyclieken.

3. De Kerk moet vrijheid hebben om het zedelijk leven van de gelovigen te leiden.

De bovennatuurlijke werkzaamheid van de kerk vraagt vóór alles en onvoorwaardelijk, dat zij vrij blijve om zonder belemmering volgens Christelijke normen leiding te geven aan het zedelijk leven der gelovigen, zowel als aan alle zaken, die nodig zijn voor hun zaligmaking, zoals huwelijkszaken, familieleven en opvoeding der jeugd. Daarom moet de Kerk vrijheid van handelen eisen in dingen die deze zaken bevorderen, bijvoorbeeld de bizondere school, kerkelijke organisaties, een vrije katholieke pers en instellingen op alle gebied van openbaar en godsdienstig leven.

4. De Wet moet gericht zijn op het ware geluk van den mens en moet de vrijheid van de menselijke persoonlijkheid verzekeren.

Dit vraagt de Kerk niet alleen voor haar zelf maar ook voor het ware geluk van iederen mens. Hogere gezagdragers hebben niet het recht willekeurig en volgens hun nukken bevelen te geven. Alle menselijke wetten moeten haar bron vinden in het Natuurrecht en in de eeuwige wet van God (Leo XIII Libertas Praestantissimum) „De tijdelijke wetten zouden niet rechtvaardig zijn noch sanctie bezitten, indien de mensen ze niet van de eeuwige Wet zouden afleiden" — zegt St. Augustinus (De libero Arbitrio. Boek 1).

5. De mens heeft persoonlijke rechten, die ondergeschikt zijn aan het algemeen belang, maar die daar niet door mogen worden geabsorbeerd.

De rede leert en de openbaring bevestigt, dat een mens persoonlijke rechten heeft. Deze rechten komen hem toe krachtens zijn natuur; zij vinden hun bron niet in en worden niet geschapen door de Staat; zij zijn ook niet afgeleid van het doel van de Staat of het belang van het volk, maar zijn afhankelijk van de persoonlijke bestemming van den mens.

Daar deze persoonlijke rechten vooraf gaan aan al wat de Staat te regelen heeft, moet deze ze als zodanig eerbiedigen. De Staat moet ook zorgen dat ze zó geregeld worden dat ze met de rechten van alle andere harmoniëren.

Het is zeker waar, dat dit persoonlijk belang en de vrijheid die daardoor vereist wordt, ondergeschikt zijn aan het algemeen belang, maar zij mogen niet in dat algemeen belang opgaan. Uiteindelijk kan dit algemeen belang niets anders zijn dan het goed geordende welzijn van allen en niet iets, dat boven de persoonlijke belangen en los daarvan staat, zoals bv. de groei van een reis of van de natie als zodanig, de glorie en de macht van de Staat als zodanig „Want het openbaar gezag bestaat voor het welzijn van degenen, die het regeert" (Leo XIII Libertas Praestantissimum).

6. Wat men noemt „Totalitaire Staat" is in tegenspraak met de hier vermelde beginselen.

Zeer zeker ligt er iets subliems en nobels in het zorgen voor het goed der natie, wanneer dat wel wordt verstaan; alle burgers hebben de roeping en de plicht aan het nationale belang mede te werken. Niemand behoort zijn persoonlijk belang op zulk een exclusieve wijze te bevorderen, dat hij daarmede het evenwicht en dus het algemeen welzijn in gevaar brengt. In tegendeel: Als burgers van hetzelfde vaderland en als sociale wezens, zijn wij bestemd en geroepen te werken met onze medeburgers van elke stand en rang voor de welvaart van de groep en het belang van allen.

Maar dit algemeen belang is het belang van vrije personen, die hun eigen individuele bestemming hebben. Men zou zulk een algemeen belang niet bevorderen maar eerder vernietigen, als men de Staat als enige bron van rechten, zedelijkheid en vrijheid ging beschouwen; want het goed geregelde, algemeen belang is alleen maar veilig wanneer men erkent de persoonlijke autonomie van den mens binnen de grenzen der Sociale orde. Dit is de reden, waarom de Kerk in haar leer steeds de beste beginselen heeft geleverd voor het bestaan van rechtvaardige sociale verhoudingen. „Dus wanneer op die manier — zegt Leo XIII (Libertas Praestantissimum) — een beletsel is aangebracht voor tirannie, dan zal de Staat niet in alles zijn eigen gang kunnen gaan, maar de belangen en de rechten van allen zullen veilig zijn gesteld'."

De hier vermelde en enigszins toegelichte beginselen werden door de Nederlandse Bisschoppen voorop gezet alvorens er de nieuwe totalitaire theorieën aan te toetsen en alvorens tot de maatregelen te komen, die zij nodig achten als onderdeel van hun Herderlijk Ambt. De conclusie was dat deze theorieën als niet overeenkomstig de christelijke leer werden afgelezen en dat katholieken verboden werd lid te zijn van een der partijen, die deze partijen of verenigingen in belangrijke maten steunden.

EMMASTAD

COMITÉ „NEDERLAND".

Mededeling aan de leden:

Zoals indertijd bekend gemaakt, hebben wij na het in de algemene vergadering genomen besluit een bedrag van ƒ 100.000,— (honderdduizend gulden) aangeboden aan den Regeringsgemachtigde voor hulpverlening met de mededeling, dat de leden van het Comité „Nederland" de volgende bestemmingen, in volgorde van belangrijkheid opgesomd, gaarne in aanmerking genomen zouden willen zien:

a) Voedselzendingen of voedselpakketten voor kinderen in Nederland, desgewenst de totale som uitsluitend hiervoor te gebruiken.

b) Voedselpakketten voor Nederlandse krijgsgevangenen, met een maximum van ƒ 25.000,—.

c) Stortingen in het Prins Bernhard Fonds.

d) Andere doelstellingen, naar beoordeling van den Regeringsgemachtigde, zoals bv. Nederlandse Strijders in Australië e.d.

Enkele dagen geleden ontvingen wij telegraphisch antwoord, hetwelk (vertaald) als volgt luidt:

„Regeringscommissie voor steunverlening machtigt mij u te vragen honderdduizend gulden over te maken aan het Londense Bestuur van het Nederlandse Rode Kruis, bij voorkeur op hun rekening bij de Nederlandse Ambassade te Washington. „Geld te gebruiken voor doeleinden a) en b) uit uw brief."

Get. van Lidth de Jeude.

Hieruit kan dus de gevolgtrekking worden gemaakt, dat de som als volgt zal worden besteed:

ƒ 75.000,— voor voedselzendingen voor Nederlandse kinderen;

ƒ 25.000,— voor voedselpakketten voor Nederlandse krijgsgevangenen.

Vanzelfsprekend hebben wij ons onmiddellijk met de Ambassade te Washington in verbinding gesteld opdat het geld ten spoedigste zijn bestemming bereike. Wij willen er nog op wijzen, dat het verzoek het bedrag op de boven aangegeven wijze te besteden van de Nederlandse Regering komt, zodat er redelijke zekerheid bestaat, dat ook inderdaad de zendingen hun doel bereiken en niet in verkeerde handen vallen.

WERELDNIEUWS

HET ANTI-CHRISTELIJKE NAZISME.

Uit: „Naar Wijd en Zijd", (Belgische Soldatencourant).

Martin Borman, de opvolger van Hess als hoofd der Nazie partij, liet onlangs een memorandum verschijnen, om de bewering te staven dat de christelijke leer absoluut onverenigbaar is met deze van het Nazisme.

De nieuwe orde kan alleen gevestigd worden door de omverwerping van het christendom, en derhalve van alle menselijke waarden, en van al de beginselen die de basis vormen van onze beschaving.

Dat diegenen, die nog mochten twijfelen, volgende uittreksels uit de „Daily Telegraph" in overweging nemen:

Sedert lang hebben de christelijke kerken het gevaar ingezien dat hun positie bedreigt door de ontdekkingen der ware wetenschap, en hebben getracht door hun dogma's en valse wetenschap wat hun Godgeleerdheid in werkelijkheid is, de bevindingen der ware wetenschap te vervalsen of weg te moffelen.

Niemand zou iets over het christendom afweten, indien het niet ons door de geestelijkheid in de kop werd gehamerd gedurende onze kinderjaren. Indien de jeugd van morgen niets meer over het christendom, waarvan de leerstellingen zo minderwaardig zijn tegenover de onze, verneemt, dan zal het vanzelf verdwijnen.

Wie is de God der Nazies?

Wij geloven niet in dezelfden God, als de naïeve christenen en hun clericale uitbuiters, die over een soort menselijk wezen spreken dat ergens hoog in de hemelen is.

De natuurlijke kracht, die de ontelbare planeten in het heelal te zamen houdt, noemen wij den Allerhoogsten, of God. De bewering dat die universele kracht zich bezig houdt met het lot van den enkeling of met de kleinste levenscel, berust op een noodzakelijke dosis naïviteit of schaamteloos bedrog.

Ziehier nu het schone van de nazie-moraal.

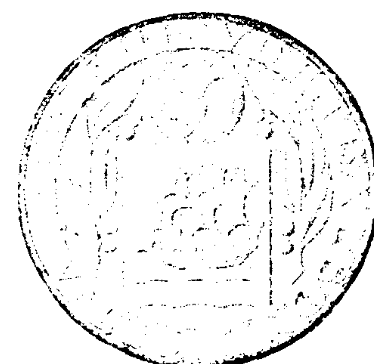
Langs de andere kant, stellen wij Nationaal-Socialisten ons voor doel, zoveel mogelijk te leven zoals de natuur ons dit voorschrijft, dit is volgens de levenswet. Hoe meer wij de natuurwetten erkennen en er gehoor aan geven, des te meer gehoorzamen wij aan de wil van den Almachtige.

Besluit: Uit de onverenigbaarheid tussen de Nationaal-Socialisten en de christelijke ideeën, volgt dat iedere aanmoediging tot het stichten van nieuwe kerkgemeenschappen te verwerpen is. Wij moeten geen verschil maken tussen de verschillende kerken. Langs de andere kant staat onze Nationaal-Socialistische wereldbeschouwing ver boven die van het christendom, die haar essentiële doelstellingen overgenomen heeft van het Jodendom, daarom voelen wij niets voor de noodzakelijkheid van het christendom.

Het volk moet van kerk en haar priesters losgerukt worden.

NIEUWE NOORDAMERIKAANSE AALMOEZENIER.

Bij de Noordamerikaanse legerscharen te Aruba is een nieuwe aalmoezenier benoemd en wel de Eerwaarde Heer Willy.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag, 21 November 1943:

A-Klasse: Independiente 1 — J. Curaçao 1 0—[illegible]

B-Klasse: Caribe 1 — Be Quick 1 2—[illegible]

Juniores: Caribe — Jong Holland 0—[illegible]

„Jong Holand" Jrs. zijn hierdoor kampioenen 1943.

WEDSTRIJDPROGRAMMA.

STADION.

COMPETITIE A-KLASSE.

Zondag, 5 December 1943: Wordt nog bekendgemaakt.

Zondag, 12 December 1943: Wordt nog bekendgemaakt.

Zondag, 19 December 1943: S.U.B.T. 1 — Atlanta 1 (Brakke)

Zondag, 28 November 1943: **KNOCK-OUT WEDSTRIJDEN VOOR ALLE B-KLASSERS.**

Volgens loting zal gespeeld worden:

1) Scherpenheuvel 1 (A) — Veendam 1 (B) 10 — 10.40 uur (Winnaar G)

2) Union Sp. Club 1 (C) — Caribe 1 (D) 10.40 — 11.20 uur (Winnaar H)

3) D.T.S. 1 (E) — Be Quick 1 (F) 11.20 — 12 uur (Winnaar I)

4) Winnaar G — Winnaar H. 12 — 12.40 uur (Winnaar J)

PAUZE.

5) Winnaar I — Winnaar J 2.50 — 3.50 uur **(finale)**

Van Bondswege zal een beker als **eerste** prijs ter beschikking worden gesteld. De B-Klassers zelf stellen onderling een beker als **tweede** prijs ter beschikking.

6) Het Cur. Elftal van 1931 — Sur. Ned. Elftal aanvang om 4 uur precies

Het Cur. Elftal van 1931 zal als volgt uitkomen:

Lampe

Sibilón Maduro

Leers Sentiago v. Ecks

R. Maduro A. de Castro Meerens Michel E. de Castro

Scheidsrechter: Stomp.

Klink P. Kroon Valies Opschoor Dalnoot

Man-A-San Nahar Bosnie

De Nieuwe Muiden

Eleazer

Sur. Ned. Elftal.

Reserves: Cur. Elftal 1931: Thielman, F. Hollander, De Wolf, C. Kroon, J. Ramirez.

Reserves: Sur. Ned. Elftal: Eiloof Sordam, Jones.

De netto-opbrengst van dezen dag zal worden verdeeld onder de diverse B-Klassers.

Het publiek kan gedurende de pauze het stadion verlaten, echter zal de toegangskaart worden geponst bij de uitgang. Het publiek, in het bezit van een geponste kaart, kan later weer het stadion binnenkomen. De kaart zal worden ingetrokken.

MUNDO NOBO.

Zondag 12 December 1943: U.S.C. 1 — D.T.S. 1 (Ercol)

Zondag 5 December 1943: Res. A-Kl. Jong Curaçao 2 — Atlanta 2 (Taytelbaum)

Zondag 19 December 1943: Re. B-Kl. Jong Curaçao 3 — D.T.S. 2 (de Haay)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag, 5 December 1943: B-Klasse: Scherpenheuvel 1 — Veendam 1 (Manuel)

Zondag, 12 December 1943: Res. B-Kl. Scherpenheuvel 2 — Be Quick 2 (Rog)

Aanvang der wedstrijden: voor de juniores des morgens om 10 uur. voor de A-Klasse, Reserve-A-Klasse, B-Klasse en Reserve-B-Klasse om 4 uur precies.

Het Bondsbestuur verzoekt de diverse in aanmerking komende vereenigingen **nogmaals** om mededeeling, of zij met één of meerdere elftallen met **juniores** aan b.v. serie-wedstrijden wenschen deel te nemen. Indien eenigszins mogelijk met **2** groepen en wel leeftijdsgrens tot en met **13** jaar en tot en met **16** jaar.

Mede op verzoek van diverse vereenigingen zullen **geen** wedstrijden meer worden gespeeld des Zondags, 2,15 uur n.m., zulks in verband met de warmte.

Aan **alle** vereenigingen, die aan de competitie deelnemen, wordt thans **nogmaals** het verzoek gericht, per omgaande mede te deelen, of zij bereid zijn resp. of het mogelijk is voor hun spelers, ook op Zaterdag middag, om 4 uur n.m. te spelen. Voor het spelen op Zaterdag middag komen in aanmerking de Reserve-A-Klasse, B-Klasse en Reserve-B-Klasse. De wedstrijden voor de A-Klasse worden alleen op Zondag-middag, om 4 uur, gespeeld.

In de officieele mededeelingen van j.l. Woensdag, 17 November 1943, moet onder de royeering nog toegevoegd worden: P. Roos.

Inschrijvingen: A. Daal, R. P. Kirindongo, J. M. La Booy en L. Victoria als gewone leden bij de S.V. „Veendam".

EINDSTAND VAN DE JUNIORES-COMPETITIE 1943.

Juniores	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
JONG HOLLAND	6	3	2	1	12	5	8	1.33
Scherpenheuvel	6	3	2	2	10	9	6	1.00
S.U.B.T.	6	2	3	1	4	5	5*	0.83
Caribe	6	0	3	3	3	10	3	0.50

*) 2 winstpunten in mindering tegen „Jong Holland", wedstrijd ddo. 29.6.43

HET BESTUUR.

PATER GAUDRAULT O.P. GEESTDRIFTIG OVER BRAZILIË.

Pater Pierre Marie Gaudrault O.P., Provinciaal van de Canadese Predikbroeders, heeft een reis van 2 maanden door Brazilië gemaakt en kwam geestdriftig thuis. Pater Gaudrault merkte op aan de persvertegenwoordigers, dat de Fransgezindheid in Brazilië opvallend was. In Brazilië werken reeds gedurende 62 jaar Franse Dominicanen. Slechts enkele Brazilianen zijn hier ingetreden.

Algemeene Curaçaose Ambtenaren Bond.

Afdeeling: Curaçao.

ALGEMEENE VERGADERING van de afdeeling op 26 November 1943 des avonds om ACHT uur

Agenda:

1. Opening Voorzitter.
2. Voorlezing notulen van de vorige vergadering.
3. Jaarverslag van den Secretaris.
4. Jaarverslag van den Penningmeester.
5. Vaststelling van de begroting van het loopende jaar.
6. Benoeming Kascommissie.
7. Bestuursverkiezing.
   Aan de beurt van aftreden zijn: J. Polman, J. A. van Bergeyk en A. L. Wever, die zich niet herkiesbaar stellen.
   Candidaten van het Bestuur:
   (O. R. A. Beaujon) (serg. maj. van Hesteren) (adjudant de Wit)
   (C. D. Irausquin) (Brig. Molly) (brig. Roerhorst)
8. Rondvraag.
9. Sluiting.

HET BESTUUR.